

Catarina Nilsson
Trafikplanering
08-508 262 42
catarina.nilsson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-03-14

Tillgänglighetsarbeten 2013. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att uppdra åt kontoret att genomföra investeringsåtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning för 30 mnkr enligt detta utlåtande.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Mattias Lundberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I stadens budget för 2013 med inriktning för 2014 och 2015 framgår att alla stadens nämnder och bolag ska ta ansvar för och se tillgänglighetsfrågorna som en naturlig del av den dagliga verksamheten. Stockholm ska vara en tillgänglig stad i världsklass. Enkelt avhjälpna hinder ska skyndsamt åtgärdas.

Målet är att alla projekt ska inkludera tillgänglighetsåtgärder och budgetera för dem. För de brister som fortfarande kvarstår samt där inga andra projekt planeras inom snar framtid behöver dock även fortsättningsvis egna investeringsmedel avsättas.

Sedan juli 2001 gäller lagen om undanröjande av ”enkelt avhjälpna hinder”. Detta genomförandebeslut omfattar en investeringsåtgärd på 30 mnkr för 2013 för att

åtgärda "enkelt avhjälpna hinder" samt sittplatser, ledstråk och kantstenshöjning vid busshållplats. Den största delen av avsatta medel går till ombyggnader av övergångsställen och busshållplatser.

Utöver arbetet med att undanröja hinder omfattar projektet även ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för det fortsatta arbetet med "enkelt avhjälpna hinder" och busshållplatser samt en översyn av stadens handbok "Stockholm - en stad för alla, Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö".

Kontoret kommer även fortsätta arbetet med att sprida kunskap genom insiktsutbildningar och föredrag samt bedriva sam-, utvecklings-, och påverkansarbete kring tillgänglighetsfrågan.

Ärendets beredning

Trafik- och renhållningsnämndens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av tjänsteutlåtandet och getts tillfälle att lämna synpunkter. Inga synpunkter har inkommit.

Bakgrund

I stadens budget för 2013 med inriktning för 2014 och 2015 framgår att alla stadens nämnder och bolag ska ta ansvar för och se tillgänglighetsfrågorna som en naturlig del av den dagliga verksamheten. Stockholm ska vara en tillgänglig stad i världsklass. Enkelt avhjälpna hinder ska skyndsamt åtgärdas.

Mål 1 i "Stockholm – en stad för alla, Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016" antaget av kommunfullmäktige 2011-06-13 är att "Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö." Programmet har sin utgångspunkt i principen om mänskliga rättigheter.

På trafikkontoret finns stor kompetens och erfarenhet inom området tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ombyggnader, utvecklingsarbeten och andra förbättringar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har utförts under många år. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har ökat men fortfarande återstår mycket arbete för att Stockholm ska bli en stad för alla.

Sedan juli 2001 gäller lagen om undanröjande av "enkelt avhjälpna hinder". Tillämpningsföreskrifterna återfinns i BFS 2011:13.

"Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas." (PBL 2010:900 8 kap 12§)

Exempel på åtgärder som omfattas av ”enkelt avhjälpna hinder” är sänkningar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rännalar, kontrastmarkering av busshållplatser, övergångsställen och trappor, komplettering med handledare i trappor, infällning av släta ytor i ojämn beläggning och sänkning av kantsten vid handikapparkeringsplats.

Tillgänglighetsarbete på trafikkontoret

Fysiska åtgärder

Arbetet med att få tillgänglighetsfrågorna att ses som en naturlig beståndsdel och ingå i den ordinarie verksamheten fortsätter. Målet är att alla projekt ska inkludera tillgänglighetsåtgärder och budgetera för dem. För de brister som fortfarande kvarstår samt där inga andra projekt planeras inom snar framtid behöver dock även fortsättningsvis egna investeringsmedel avsättas. Projektet, ”Tillgänglighetsarbeten 2013” har som syfte att identifiera och åtgärda brister, inom nämndens ansvarsområde, som omfattas av lagen om ”enkelt avhjälpna hinder”.

Arbetet med att bygga om övergångsställen och gångpassager samt utföra kontrastmarkeringar vid busshållplatser fortsätter under 2013. Höjning av kantsten vid busshållplatser räknas inte som ett ”enkelt avhjälpna hinder”. Krav finns dock i andra skrivningar på att även kollektivtrafiken ska göras tillgänglig. Som väghållare ansvarar kontoret bland annat för kantstenshöjden vid busshållplatserna. Höjning av kantsten utförs lämpligen i samband med ovan nämnda åtgärder och inkluderas därför i projektet. Ungefärlig omfattning av åtgärderna visas nedan:

	Innerstad	Ytterstad
Övergångsställe/Passage	20 st	34 st
Busshållplats	17 st	15 st

Exempel på platser/sträckor där ombyggnader kommer ske i innerstaden är Ruddammsvägen, Körsbärsvägen, Engelbrektskatan, Roslagsgatan och Sveavägen. Utöver ovan nämnda åtgärder kommer ett antal övergångsställen och busshållplatser som redan har lämpliga kantstenshöjd att kompletteras med taktill och visuell kontrast.

Exempel på platser/sträckor där ombyggnader kommer ske i ytterstaden är längs busslinje 135 i Skärholmen och korsningarna kring Nockebybanans hållplatser.

Huruvida ledstråk utomhus omfattas av ”enkelt avhjälpna hinder” är svårtolkat. För att öka kontorets kunskap kring ledstråk utvärderades under 2012 tre av de

fem torgytor som försågs med ledstråk under 2011 och 2012. Utvärderingen har ökat kontorets kunskap om utformning och behov av ledstråk. Med den nya kunskapen är det naturligt att fortsätta inkludera ledstråk i projektet. 2013 kommer ett ca 3 km långt ledstråk att läggas mellan Akalla-Husby-Kista.

Under 2012 utfördes ett omfattande inventeringsarbete av stadens gatutrappor samt test av två produkter för kontrastmarkering. Kontrastmarkeringarna kommer att utvärderas efter vintern. Utifrån resultatet kommer ett omfattande arbete med att kontrastmarkera trappor att inledas. Störst blir insatsen på Västerort.

Arbetet med att byta ut rännalar fortsätter.

Efterfrågan på sittplatser i gatumiljön är stor. Även sittplatser inkluderas därför i projektet.

Åtgärderna ska utformas enligt stadens handbok "Stockholm - en stad för alla, Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö", som utgår från gällande lagar och föreskrifter. Reglerna för enkelt avhjälpna hinder, BFS 2011:13 HIN är under revidering. De nya reglerna BFS 2011:13 HIN 3 kommer att gälla från och med 1 juli 2013. På grund av revideringen samt tidigare förändringar i Plan- och bygglagen kommer handboken att ses över under 2013.

Utöver arbetet med att undanröja hinder omfattar projektet även ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för det fortsatta arbetet med "enkelt avhjälpna hinder" och busshållplatser. Strategin ska innehålla avvägningar kring åtgärder, långsiktig handlingsplan samt en kostnadsuppskattning. En översyn är en förutsättning för att få en heltäckande bild av det återstående arbetet.

Övriga insatser som ska bidra till ökad tillgänglighet

Förutom arbetet med att åtgärda brister i den befintliga miljön är det viktigt att säkerställa att all ny- och ombyggnad blir tillgänglig. Kunskapen om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska finnas med i planering, projektering och anläggning av alla kontorets projekt.

Den mångåriga kunskapen om frågorna ska tas tillvara och användas i kommande projekt. Kontoret ska vara drivande och utveckla tillgänglighetsfrågorna inom nämndens ansvarsområden.

Kontorets tillgänglighetsarbete har under många år rönt stort intresse både nationellt och internationellt. Genom Stockholms topp tre placering i Access City Award 2013 kommer intresset troligtvis att öka. Kontoret kommer fortsätta att ta emot studiebesök och informera vid olika tillfällen om tillgänglighetsarbetet. Det är viktigt att behålla förtroendet och att fortsätta utveckla samarbetet med råden för funktionshinderfrågor och handikapporganisationerna så att de åtgärder som utförs ger den effekt som avses.

Kontoret avser fortsätta hålla och erbjuda insiktsutbildningar.

Analys och konsekvenser

- ekonomiska

I stadens budget för 2013 med inriktning för 2014 och 2015 framgår att alla stadens nämnder och bolag ska ta ansvar för och se tillgänglighetsfrågorna som en naturlig del av den dagliga verksamheten. Stockholm ska vara en tillgänglig stad i världsklass. Enkelt avhjälpna hinder ska skyndsamt åtgärdas. Kontoret avser därför att utföra investeringsåtgärder för 30 mnkr under 2013 för att åtgärda ”enkelt avhjälpna hinder” samt busshållplatser sittplatser och ledstråk. Medel finns avsatta i verksamhetsplanen för 2013. Medlen fördelas enligt följande:

	Innerstad	Ytterstad
Övergångsställe/Busshållplats	12,5	12,1
Ledstråk		2,5
Trappor	0,5	1
Övrigt (soffor, släta stråk, sänkning hk-p, mm)	0,6	0,2
Strategi ”Enkelt avhjälpna hinder”	0,3	0,3
Summa	13,9	16,1

Övergångsställen och busshållplatser är de åtgärder som är dyrast att utföra samt där stora brister fortfarande kvarstår. Av denna anledning prioriteras övergångsställen och busshållplatser. Kontoret har även beviljats statlig medfinansiering på 4,05 mnkr. Medfinansieringen omfattar övergångsställen och busshållplatser i innerstaden, trappor samt ledstråk.

I övrigt ska tillgänglighetsåtgärder ses som en naturlig del i kontorets projekt och projekten ska säkerställa att kunskap och budget finns med avseende på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Övriga arbetsinsatser på kontoret för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning exempelvis utvecklingsarbete, insiktsutbildningar, påverkansarbete och kunskapspridning kommer att belasta driftbudgeten.

- trafikala

Det är i första hand arbeten vid övergångsställen och busshållplatser som riskerar störa trafik. De åtgärder som planeras under 2013 ligger dock på platser som inte bedöms ge några allvarliga störningar. En avstämning med kontorets och de ledningsdragande bolagens övriga planerade arbeten i gata kommer också att ske för att i möjligaste mån samordna eventuella arbeten.

- risk och osäkerhet

Investeringen avser ett flertal mindre åtgärder som är väl kända. Risken för överskridande av budgetramen anses därför som mycket liten.

- miljö

Kontorets miljöpolicy ska följas vid upphandling och genomförande av projektet.

-driftkonsekvenser

Driftkostnaderna blir inte avsevärt högre än dagens.

- måloppfyllelse

Visionen för Stockholm år 2030 är en konkurrenskraftig och attraktiv storstad i världsklass. En huvudstad i världsklass är en stad för alla. Stadens övergripande mål är att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök. Genom att på ett systematiskt sätt ta bort hinder som omöjliggör eller försvårar för personer med funktionsnedsättning att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap bidrar trafikkontoret till en förbättrad tillgänglighet inom sitt ansvarsområde.

Trafikkontorets arbete med att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning drivs utifrån "Stockholm – en stad för alla, Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016". Kontorets ledningsgrupp har i samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor tagit fram aktiviteter för 2013 utifrån programmets mål.

Kontorets arbete ligger också i linje med de lagkrav som finns med avseende på undanröjande av "enkelt avhjälpna hinder" samt att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig.

-tillgänglighet

Huvudsyftet med kontorets tillgänglighetsarbete är att göra Stockholm till en stad för alla.

-påverkan på barn

I FN:s barnkonvention framgår bland annat att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör ett aktivt deltagande i samhället. För att detta ska vara möjligt krävs ett tillgängligt Stockholm. Genom ett fortsatt systematiskt arbete med att ta bort hinder ökar möjligheten för barn och

ungdomar med funktionsnedsättning att ta del av samhället i gemenskap med andra.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att uppdra åt kontoret att genomföra investeringsåtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning för 30 mnkr enligt detta utlåtande.

Slut